EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 31.1.2020
COM(2020) 34 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Den Europæiske Unions Solidaritetsfond
Årsrapport 2017-2018

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning 2
2. Ansøgninger 2
3. Finansiering 10
4. Afslutning 12
5. Konklusion 13

1. INDLEDNING

I henhold til artikel 12 i Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af EU's Solidaritetsfond ("forordningen") skal Kommissionen forelægge en rapport om fondens aktiviteter i løbet af det forgangne år for Europa-Parlamentet og Rådet. Da mobiliseringen af Solidaritetsfonden for alle katastrofer i 2017 først blev afsluttet i 2018, omhandler nærværende rapport undtagelsesvis både fondens aktiviteter i 2017 og 2018. Rapporten giver et sammendrag af de modtagne ansøgninger og afsluttede sager i rapporteringsperioden. Kommissionen har evalueret alle ansøgninger i henhold til de kriterier, der er fastlagt i forordningen som ændret i 2014[1].

I 2017 modtog Kommissionen ti nye ansøgninger om finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden, nemlig fra Frankrig, Grækenland, Letland, Litauen, Polen, Portugal og Spanien. Derudover og vigtigst af alt reviderede og opdaterede Italien sin oprindeligt indsendte ansøgning fra 2016 vedrørende flere alvorlige jordskælv fra august 2016 til primo 2017.

Portugal, Grækenland, Frankrig og Spanien anmodede om forskudsbetalinger i forbindelse med fem ansøgninger, hvoraf de tre blev godkendt. Kommissionen betalte forskuddene på i alt 6,5 mio. EUR inden for en uge efter modtagelsen af ansøgningerne.

To af de modtagne ansøgninger, nemlig ansøgningerne vedrørende oversvømmelserne i Murcia og brandene i Doñana i Spanien, opfyldte ikke forordningens betingelser og kunne derfor ikke godkendes. Der blev truffet afgørelse om de øvrige otte nye ansøgninger fra 2017 i 2018. Kommissionen afsluttede endvidere seks tidligere interventioner fra Solidaritetsfonden.

I 2018 modtog Kommissionen fire ansøgninger om bistand fra Solidaritetsfonden, nemlig fra Bulgarien, Cypern, Italien og Rumænien. Kommissionen kunne ikke godkende ansøgningen fra Cypern. Ingen af de tre andre lande anmodede om forskudsbetalinger. Kommissionen udbetalte i 2018 et samlet beløb på 2,3 mio. EUR til Bulgarien. Der var ultimo 2018 stadig ikke truffet afgørelse vedrørende ansøgningerne fra de andre to lande som modtaget i 2018.

I bilag I vises tærskelværdierne for mobilisering af Solidaritetsfonden ved "større katastrofer", som var gældende i 2017 og 2018. Bilag II indeholder en oversigt over godkendte ansøgninger i 2017/2018 med angivelse af relevante finansielle oplysninger.

2. ANSØGNINGER

➢ *I 2017*

Kommissionen modtog ti nye ansøgninger om et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden i 2017. De blev alle indgivet til Kommissionen inden den fastsatte frist, nemlig "senest tolv uger efter den første skade" (artikel 4, stk. 1, i

[1] Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af EU's Solidaritetsfond (EFT L 311 af 14.11.2002, s. 3) som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 661/2014 af 15. maj 2014 (EUT L 189 af 27.6.2014, s. 143).

forordningen). Tre ansøgninger vedrørte større katastrofer, seks vedrørte regionale katastrofer, og én tog udgangspunkt i bestemmelserne om katastrofer i et "naboland". Kommissionen vedtog gennemførelsesafgørelserne om tildeling af finansielle bidrag fra EU's Solidaritetsfond for otte af de førnævnte ansøgninger i løbet af 2018.

ITALIEN – Flere jordskælv i 2016/2017

Appenninerne i det centrale Italien blev fra august 2016 til januar 2017 som omtalt i den foregående årsrapport ramt af flere jordskælv, der er de mest voldsomme i Solidaritetsfondens historie. De samlede direkte skader beløb sig til hidtil usete 21,879 mia. EUR, hvilket er mere end det seksdobbelte af tærskelværdien for en større katastrofe og klart den største katastrofe siden Solidaritetsfondens oprettelse. I december 2016 blev det størst mulige forskud på 30 mio. EUR udbetalt, efter at Kommissionen havde modtaget Italiens oprindelige ansøgning den 16. november 2016.

Frem til januar 2017 fulgte flere alvorlige efterskælv, hvorfor Italien blev nødt til at opdatere sin oprindelige ansøgning flere gange. Den seneste reviderede udgave blev modtaget den 25. maj 2017.

På baggrund af den fastlagte metode til bestemmelse af Solidaritetsfondens bidragsbeløb (dvs. 2,5 % af den samlede skade for delen af skaden op til "tærskelværdien for større katastrofer" plus 6 % for delen af skaden, der overstiger denne tærskelværdi) var Italien berettiget til at modtage 1 196 797 579 EUR, dvs. næsten 1,2 mia. EUR. Dette beløb, der klart er det største bidragsbeløb, der nogensinde er blevet udbetalt inden for rammerne af Solidaritetsfonden, var over to gange så højt som den maksimale årlige bevilling til fonden.

Heldigvis var den samlede bevilling for 2016 endnu ikke blevet brugt (der var i løbet af 2016 udbetalt midler stammende fra det fremførte beløb fra 2015). Bevillingen for 2016 blev derfor fremført til 2017. Derudover foreslog Kommissionen for første gang at gøre brug af bestemmelsen i artikel 10, stk. 2, i FFR-forordningen, i henhold til hvilken bevillingen for det efterfølgende år (2018) i særlige tilfælde må benyttes til dækning af manglende beløb.

FRANKRIG – Orkanerne Irma og Maria i Saint Martin og Guadeloupe

Den 5. og 6. september 2017 hærgede en kategori 5-orkan med navnet Irma med hidtil uset styrke Caribien, hvor den dræbte og sårede en masse mennesker og efterlod enorme ødelæggelser. Orkanen Irmas øje ramte øen Saint Martin/Sint Maarten med en gennemsnitshastighed på 290-295 km/t og ødelagde over 90 % af øen. Blot to uger senere, nemlig den 18. og 19. september 2017, ramte orkanen Maria – endnu en kategori 5-orkan, der var dannet på baggrund af de samme meteorologiske og klimatiske forhold som Irma – Caribien og medførte endnu en gang omfattende ødelæggelser på Saint Martin/Sint Maarten, Guadeloupe og dele af Martinique.

Frankrig indgav den 27. november 2017 – inden for fristen på 12 uger – en ansøgning om et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden.

De franske myndigheder vurderede de samlede direkte skader som følge af katastrofen til 1 956,241 mio. EUR. Ansøgningen blev indgivet på baggrund af kriterierne for en "regional naturkatastrofe" i henhold til artikel 2, stk. 3, i forordningen. Ansøgningen vedrørte en enkelt NUTS 2-region, der omfatter Saint-

Martin og Guadeloupe. Denne region har status som region i den yderste periferi i henhold til artikel 349 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, hvorfor en lavere tærskelværdi på 1 % af det regionale BNP gjorde sig gældende. Katastrofen blev ikke betegnet som en større katastrofe, og de indberettede direkte skader udgjorde 21,9 % af regionens bruttonationalprodukt (BNP) og oversteg klart den gældende tærskelværdi på 1 % for regioner i den yderste periferi som fastsat i forordningen. Ansøgningen fra Frankrig gav derfor ret til et bidrag fra Solidaritetsfonden.

Den 12. december 2017 udbetalte Kommissionen et forskud til Frankrig på 4 890 603 EUR svarende til 10 % af det forventede finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden på 48 906 025 EUR.

GRÆKENLAND

Jordskælv på øen Lesbos i 2017

Øen Lesbos nordligt i Det Ægæiske Hav blev den 12. juni 2017 ramt af et jordskælv målt til 6,3 på Richterskalaen. Der fulgte en lang række efterskælv, som ødelagde private hjem, virksomheder og lokal infrastruktur.

Grækenland indgav den 1. september 2017 en ansøgning om et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden.

De græske myndigheder anslog de samlede direkte skader til 54,365 mio. EUR. Ansøgningen blev indgivet på grundlag af kriterierne for en "regional naturkatastrofe" i artikel 2, stk. 3, i forordningen, der definerer en "regional naturkatastrofe" som en naturkatastrofe, der i en region på NUTS 2-niveau i en støtteberettiget stat medfører direkte skader, der overstiger 1,5 % af regionens bruttonationalprodukt (BNP). Skaderne på Lesbos udgjorde 2,14 % af BNP for den relevante nordægæiske NUTS 2-region og oversteg derfor den tærskelværdi på 1,5 % af det regionale BNP, der er fastsat i forordningen. Ansøgningen fra Grækenland gav derfor ret til et bidrag fra Solidaritetsfonden.

Den 9. november 2017 udbetalte Kommissionen et forskud til Grækenland på 135 912 EUR svarende til 10 % af det forventede finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden på 1 359 119 EUR.

Jordskælv på øen Kos i 2017

Den 20. juli 2017 ramte et jordskælv med en styrke på 6,6 på Richterskalaen den sydægæiske region mellem Bodrum (Tyrkiet) og øen Kos (Grækenland) og blev efterfulgt af flere efterskælv. De deraf følgende skader ramte hovedsageligt offentlig infrastruktur og ejendom samt vigtige kulturarvssteder.

Grækenland indgav den 11. oktober 2017 – inden for fristen på 12 uger – en ansøgning om et bidrag fra Solidaritetsfonden.

De græske myndigheder vurderede de samlede direkte skader som følge af katastrofen til 101,432 mio. EUR. Ansøgningen blev indgivet på baggrund af bestemmelserne om "regionale katastrofer" i henhold til artikel 2, stk. 3, i forordningen. Skaderne som følge af jordskælvet på Kos udgjorde 1,8 % af BNP for den relevante sydægæiske NUTS 2-region og oversteg dermed den tærskelværdi på 1,5 %, der er fastsat i forordningen. Ansøgningen fra Grækenland gav derfor ret til et bidrag fra Solidaritetsfonden på 2 535 796 EUR. Grækenland indgav en ansøgning

om forskudsbetalinger. Indledende usikkerhed, hvad angår ansøgningens gyldighed, betød dog, at der ikke kunne udbetales et forskud.

LETLAND – Oversvømmelser i 2017

I løbet af sommeren og efteråret 2017 faldt der i en længere periode store mængder regn i Letland. Dette førte til vandmættede jordområder og efterfølgende oversvømmelser i hele landet, navnlig i Latgale-regionen og de omgivende områder. Som følge heraf måtte afgrøder destrueres, og der skete omfattende skader på vandløb, dræningssystemet, de tilsluttede vandrensningsanlæg samt vej- og jernbaneinfrastruktur.

De lettiske myndigheder indgav den 14. november 2017 – inden for fristen på 12 uger, efter at den første skade skete den 24. august 2017 – en ansøgning om et bidrag fra Solidaritetsfonden.

Letland har vurderet de samlede direkte skader som følge af oversvømmelserne til 380,524 mio. EUR. Dette beløb oversteg tærskelværdien på 145,740 mio. EUR (dvs. 0,6 % af Letlands bruttonationalindkomst) for mobilisering af Solidaritetsfonden ved "større katastrofer", der gjaldt for Letland i 2017. Da de anslåede samlede direkte skader oversteg denne tærskelværdi, blev katastrofen betragtet som en "større naturkatastrofe" i henhold til forordningen. Ansøgningen fra Letland gav derfor ret til et bidrag fra Solidaritetsfonden på 17 730 519 EUR. Letland havde ikke anmodet om forskudsbetalinger.

LITAUEN – Oversvømmelser i 2017

I løbet af sensommeren og efteråret 2017 blev Litauen ramt af vedvarende regn, der førte til fuldstændigt vandmættede jordområder, som var ude af stand til at absorbere de overskydende vandmængder. Denne situation førte til oversvømmelser, der navnlig forårsagede skader på netinfrastrukturen og i landbrugssektoren.

De litauiske myndigheder indgav den 22. december 2017 – inden for fristen på 12 uger, efter at den første skade var blevet registreret den 4. oktober – en ansøgning om et bidrag fra Solidaritetsfonden.

Litauen har vurderet de samlede direkte skader som følge af oversvømmelserne til 407,366 mio. EUR. Dette beløb oversteg tærskelværdien på 214,944 mio. EUR (dvs. 0,6 % af Litauens bruttonationalindkomst) for mobilisering af Solidaritetsfonden ved "større katastrofer", der gjaldt for Litauen i 2017. Da de anslåede samlede direkte skader oversteg denne tærskelværdi, blev katastrofen betragtet som en "større naturkatastrofe" og var derfor berettiget til et bidrag fra Solidaritetsfonden på 16 918 941 EUR. Letland havde ikke anmodet om forskudsbetalinger.

POLEN – Storm i 2017

Mellem den 9. og 12. august 2017 blev dele af Polen ramt af usædvanligt voldsomme storme og kraftige regnskyl, der forårsagede omfattende skader på private og offentlige skove, offentlig infrastruktur og andre anlæg.

Polen ansøgte om et bidrag fra Solidaritetsfonden den 25. oktober 2017 inden fristen på 12 uger, efter at den første skade var blevet registreret.

De polske myndigheder vurderer de samlede direkte skader som følge af katastrofen til 491,170 mio. EUR. Ansøgningen blev indgivet på baggrund af bestemmelserne

om "regionale katastrofer" i henhold til artikel 2, stk. 3, i forordningen. De skader, der blev forårsaget af stormen, udgør 2,04 % af det vægtede gennemsnitlige regionale BNP[2] for de tre berørte regioner, nemlig regionerne Kujavien-Pommern, Pommern og Storpolen, og oversteg dermed den tærskelværdi på 1,5 %, der er fastsat i forordningen. Ansøgningen fra Polen gav derfor ret til et bidrag fra Solidaritetsfonden på 12 279 244 EUR. Polen havde ikke anmodet om forskudsbetalinger.

PORTUGAL – Skovbrande i 2017

Fra juni til oktober 2017 var Portugal udsat for flere bølger af omfattende skovbrande opstået som følge af høje temperaturer, kraftige vinde og en ekstremt lav luftfugtighed. Brandene hærgede hovedsageligt i Portugals centrale og nordlige regioner og forårsagede ødelæggelser af vigtig offentlig infrastruktur, offentlige bygninger, private hjem, virksomheder samt landbrugs- og skovarealer.

Den første bølge af brande i Centro-regionen brød ud den 17. juni 2017. Meget hurtigt, nemlig den 17. juli 2017, hvilket klart lå inden for ansøgningsfristen på 12 uger, indgav Portugal en indledende ansøgning til Solidaritetsfonden. Der brød dog yderligere alvorlige brande ud i perioden mellem juli og oktober. Portugal tog højde for disse hændelser ved den 13. oktober 2017 og igen den 14. december 2017 at indgive opdateringer til sin indledende ansøgning. Denne opdatering omfattede en revideret vurdering af de samlede skader som følge af brandene fra juni til oktober 2017.

I sin endelige ansøgning anslog de portugisiske myndigheder de samlede direkte skader som følge af brandene mellem juni og oktober til 1 457,966 mio. EUR. Ansøgningen vedrørte en "større naturkatastrofe" i henhold til artikel 2, stk. 2, i forordningen. Skadebeløbet udgjorde 0,832 % af Portugals BNI og oversteg dermed tærskelværdien på 1 051,566 mio. EUR (dvs. 0,6 % af Portugals BNI) for mobilisering af Solidaritetsfonden ved større katastrofer i 2017. Derfor blev katastrofen betragtet som en "større naturkatastrofe".

Kommissionen udbetalte den 29. november 2017 et forskud til Portugal på 1 494 331 EUR på baggrund af den skade, der tidligere var blevet indberettet i en ansøgning. Det endelige finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 50 673 132 EUR.

SPANIEN

Skovbrande i Galicien i 2017

I perioden fra den 10. til 17. oktober 2017 brød der store skovbrande ud i regionen Galicien i det nordvestlige Spanien. Brandene blev udløst af de samme meteorologiske forhold som i Portugal, dvs. høje temperaturer, vinde og en ekstremt lav luftfugtighed. Brandene forårsagede betydelige ødelæggelser af vigtig offentlig infrastruktur, private hjem, virksomheder og skovarealer.

Spanien indgav den 22. december 2017 – inden for fristen på 12 uger, efter at den første skade var blevet registreret den 10. oktober 2017 – en ansøgning om et bidrag fra Solidaritetsfonden.

[2] Det vægtede gennemsnitlige regionale BNP ligger på 24,089 mio. EUR baseret på 2014-data.

De spanske myndigheder vurderede de samlede direkte skader som følge af katastrofen til 129,147 mio. EUR. Dette beløb lå betydeligt under tærskelværdien på 3 378,5 mio. EUR (dvs. 3 mia. i 2011-priser) for større katastrofer gældende for Spanien i 2017. Beløbet lå endvidere under tærskelværdien for en regional katastrofe, dvs. 1,5 % af det regionale BNP, som for Galicien ligger på 808 mio. EUR. Katastrofen kunne således hverken betragtes som en "større naturkatastrofe" eller som en "regional naturkatastrofe" i henhold til forordningen. Det var dog de samme meteorologiske forhold, der gjorde sig gældende i Spanien, som havde ført til den større katastrofe i Portugal. Det var grunden til, at de spanske myndigheder indgav deres ansøgning i henhold til den såkaldte "naboskabsbestemmelse" som fastsat i artikel 2, stk. 4, i forordningen, i henhold til hvilken et bidragsberettiget land, der er blevet berørt af den samme katastrofe, som betragtes som en større katastrofe i et bidragsberettiget naboland, også kan blive tilkendt støtte fra Solidaritetsfonden. Ansøgningen fra Spanien gav derfor ret til et bidrag fra Solidaritetsfonden på 3 228 675 EUR.

Brande i Doňana i 2017

Store dele af det sydlige Spanien havde været ramt af alvorlig tørke siden primo 2017.

Som følge heraf brød der den 24. juni 2017 en brand ud i naturreservatet Doñana. Branden varede indtil den 8. juli 2017. Branden ødelagde over 10 000 hektar økologisk følsomme og værdifulde skovarealer, herunder hjertet af nationalparken Doñana, der huser en bred vifte af økosystemer og fungerer som levested for vilde dyr, herunder et stort antal migrerende fugle og truede arter. Området er opført på verdensarvslisten. Katastrofen har endvidere bragt hovedsøjlerne i den lokale økonomi, der bygger på landbrug, skovbrug og turisme, i fare.

Spanien indgav den 15. september 2017 en ansøgning om bistand fra Solidaritetsfonden inden for fristen på 12 uger fra datoen for den første skades forekomst som følge af brandene.

Spanien angav i sin ansøgning de samlede direkte skader som følge af katastrofen til 117,897 mio. EUR. Ansøgningen blev indgivet på baggrund af kriterierne for "regionale katastrofer" i henhold til artikel 2, stk. 3, i forordningen. Den spanske ansøgning vedrørte en enkelt NUTS 2-region, nemlig Andalusien. Den indberettede direkte skade udgjorde dog under 0,1 % af regionens BNP (139 099 mio. EUR) og lå dermed væsentligt under tærskelværdien på 1,5 % som fastsat i artikel 2, stk. 3, i forordningen.

Ansøgningen som indgivet af Spanien opfyldte derfor ikke den vigtigste betingelse for mobilisering af Solidaritetsfonden og gav derfor ikke ret til et bidrag fra Solidaritetsfonden.

Oversvømmelser i Murcia i 2017

I december 2016 faldt der store mængder regn i de sydlige egne af Spanien, hvilket forårsagede oversvømmelser. Katastrofen skabte ødelæggelser på den offentlige netinfrastruktur og ejendom, private hjem, virksomheder, inden for landbrug og skovbrug samt på miljøet.

Spanien indgav den 3. marts 2017 – inden for fristen på 12 uger fra datoen for den første skades forekomst som følge af katastrofen – en ansøgning om bistand fra

Solidaritetsfonden til Kommissionen. Ansøgningen var dog begrænset til regionen Murcia.

Spanien angav i sin ansøgning de samlede direkte skader som følge af katastrofen til 214,569 mio. EUR. Ansøgningen blev indgivet på baggrund af kriterierne for "regionale katastrofer" i henhold til artikel 2, stk. 3, i forordningen. Den indberettede direkte skade udgjorde 0,8 % af regionens BNP (26 808 mio. EUR) og lå dermed væsentligt under tærskelværdien på 1,5 % som fastsat i artikel 2, stk. 3, i forordningen.

Ansøgningen som indgivet af Spanien opfyldte derfor ikke den vigtigste betingelse for mobilisering af Solidaritetsfonden og gav derfor ikke ret til et bidrag fra Solidaritetsfonden.

➢ *I 2018*

Kommissionen modtog i løbet af 2018 fire nye ansøgninger, hvoraf de tre vedrørte regionale katastrofer, og én vedrørte en større katastrofe. Kommissionen vedtog gennemførelsesafgørelserne om tilkendelse af finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden for to af de førnævnte ansøgninger i løbet af 2018 og afviste en enkelt af ansøgningerne. Evalueringen af den fjerde ansøgning, som blev modtaget ultimo december, blev afsluttet i 2019.

BULGARIEN

Ultimo oktober 2017 blev den sydøstlige del af Bulgarien ramt af usædvanligt kraftige regnskyl og voldsomme storme, der forvoldte skader på broer, dræningskanaler, støttemure og grundlæggende infrastruktur.

Bulgarien indgav den 11. januar 2018 – inden for fristen på 12 uger fra datoen for den første skades forekomst den 25. oktober 2017 – en ansøgning om bidrag fra Solidaritetsfonden. De bulgarske myndigheder vurderede de samlede direkte skader som følge af katastrofen til 90,329 mio. EUR. Ansøgningen blev indgivet på baggrund af bestemmelserne om "regionale katastrofer" i henhold til artikel 2, stk. 3, i forordningen. Skaderne som følge af oversvømmelserne i Burgas udgjorde 1,6 % af BNP for den relevante Yugoiztochen-region på NUTS 2-niveau og oversteg dermed den tærskelværdi på 1,5 %, der er fastsat i forordningen.

Ansøgningen fra Bulgarien gav derfor ret til et bidrag fra Solidaritetsfonden på 2 258 225 EUR. Bulgarien indgav en ansøgning om forskudsbetalinger. Indledende usikkerhed, hvad angår ansøgningens gyldighed, betød dog, at der ikke kunne betales et forskud.

CYPERN

Cypern havde siden september 2016 oplevet meget lave nedbørsmængder og ekstremt høje temperaturer. Dette førte til tørke med fejlslagen høst, vandmangel inden for landbruget og for befolkningen samt problemer for vandforsyningssystemerne. De cypriotiske myndigheder valgte som følge heraf i august 2018 at indgive en ansøgning om finansiel bistand fra Solidaritetsfonden.

I sin ansøgning angav Cypern de samlede direkte skader som følge af tørken til 117,601 mio. EUR, hvoraf de 26,892 mio. EUR vedrørte landbrugsmæssige tab. De resterende 90,709 mio. EUR af de angivne skader vedrørte vandsektoren.

Det angivne skadebeløb oversteg tærskelværdien (107 031 mio. EUR, dvs. 0,6 % af BNI) for mobilisering af Solidaritetsfonden ved "større katastrofer", der gjaldt for Cypern i 2018. Den del af "skaderne", der udgjorde de anslåede fremtidige omkostninger, dvs. omkostninger på omkring 46 mio. EUR til produktion af afsaltet vand, som forventes at opstå efter indgivelsesdatoen for ansøgningen og frem til udgangen af 2019, kunne dog ikke godkendes som en del af de samlede direkte skader i henhold til forordningen. Det godkendte samlede direkte skadeomfang faldt dermed klart til et niveau under tærskelværdien for mobilisering af Solidaritetsfonden.

Cypern anmodede i sin ansøgning også om et forskud. Den foreløbige evaluering viste dog, at de bidragsberettigede samlede direkte skader ikke nåede op på den pågældende tærskelværdi, hvorfor der ikke kunne udbetales et forskud.

Kommissionen konkluderede, at tørken i Cypern ikke opfyldte betingelserne for mobilisering af Solidaritetsfonden som fastsat i forordningen, og at der dermed ikke kunne tilkendes et finansielt bidrag fra fonden. Ansøgningen kunne derfor ikke godkendes.

RUMÆNIEN

Fra medio juni til primo august 2018 blev den nordøstlige region i Rumænien ramt af gentagne kraftige regnskyl og efterfølgende omfattende oversvømmelser, der forårsagede voldsomme ødelæggelser på infrastruktur og husholdninger samt landbrugsmæssige tab.

Rumænien indgav den 7. september 2018 – inden for fristen på 12 uger efter den første skades forekomst – en ansøgning om et bidrag fra Solidaritetsfonden.

I den indledende ansøgning var der angivet en skade, der klart lå under den krævede tærskelværdi på 1,5 % af det regionale BNP (dvs. 237,96 mio. EUR for den nordøstlige region). De rumænske myndigheder indgav – som tidligere meddelt Kommissionen – den 9. oktober 2018 en revideret ansøgning, hvor de samlede direkte skader nu var angivet til 327,692 mio. EUR. Dette beløb udgjorde 2,07 % af det regionale BNP og oversteg dermed tærskelværdien. Kommissionens analyse af Rumæniens reviderede ansøgning afslørede, at der stadig forekom en række uregelmæssigheder. Derfor anmodede Kommissionen de rumænske myndigheder om yderligere detaljer, som blev fremlagt den 14. december 2018.

Ansøgningen var ultimo 2018 stadig under behandling og vil i stedet blive behandlet i den årlige rapport fra Solidaritetsfonden for 2019. Rumænien havde ikke anmodet om forskudsbetalinger.

ITALIEN

I oktober og primo november 2018 oplevede størstedelen af de italienske regioner – fra de alpine områder i nord til Sicilien – gentagne kraftige regnskyl og kraftige

vinde med oversvømmelser og jordskred til følge. Det var det mest ødelæggende efterår i nyere tid, hvor mange døde, og der opstod omfattende fysiske skader.

Italien indgav en ansøgning om et finansielt bidrag fra Solidaritetsfonden den 20. december 2018 inden fristen på 12 uger, efter at den første skade var blevet registreret.

Ansøgningen var ultimo 2018 stadig under behandling og vil i stedet blive behandlet i den årlige rapport fra Solidaritetsfonden for 2019. Italien havde ikke anmodet om forskudsbetalinger.

3. FINANSIERING

I løbet af rapporteringsperioden godkendte Europa-Parlamentet og Rådet som budgetmyndighed ti finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden som foreslået af Kommissionen. Kommissionen fremlagde sine forslag til mobilisering af Solidaritetsfonden i fire grupper:

- **Forslag til ændringsbudget 4/2017** vedrørte udelukkende bistanden fra Solidaritetsfonden til Italien til jordskælvene i 2016/2017. Det blev den 13. september 2017 vedtaget at mobilisere et beløb på 1 196 797 579 EUR. I 2016 var der allerede udbetalt et forskud på 30 mio. EUR, hvorfor de resterende 1 166 797 579 EUR blev udbetalt den 6. november 2017 efter Kommissionens vedtagelse af gennemførelsesafgørelsen om tilkendelse af bistand til Italien.

- **Forslag til ændringsbudget 1/2018** blev vedtaget den 30. maj 2018 og omhandlede bistanden til Frankrig, Portugal, Spanien og Grækenland (Lesbos) på i alt 104 166 951 EUR.

- **Forslag til ændringsbudget 4/2018** blev vedtaget den 31. maj 2018 og omhandlede bistanden til Grækenland (Kos), Polen, Litauen og Bulgarien på i alt 33 992 206 EUR.

- Den foreslåede **bistand til Letland** blev ikke ledsaget af et forslag til ændringsbudget, da de nødvendige bevillinger blev dækket af det tidligere mobiliserede beløb i 2018-budgettet for forskudsbetalinger. Budgetmyndigheden godkendte mobiliseringen på 17 730 519 EUR den 14. november 2018.

De enkelte støttebeløb som foreslået af Kommissionen blev fastlagt i henhold til metoden som fastsat i 2002. Metoden er siden fastsættelsen blevet fulgt i alle tilfælde. Beløbet tager udgangspunkt i de samlede direkte skader som følge af katastrofen i forhold til den berørte stats relative velstand som afspejlet i grænseværdien for en større katastrofe (se bilag 1).

I forbindelse med større katastrofer finder således et progressivt system inddelt i to trin anvendelse. I henhold til dette system modtager landet en lavere støttesats på 2,5 % af de samlede direkte skader for den del af skaden, der ligger under tærskelværdien, og en højere støttesats på 6 % for den del af skaden, der overstiger tærskelværdien. De to beløb lægges sammen. I forbindelse med regionale katastrofer og "nabolands-"katastrofer kan der tilkendes 2,5 % af de samlede direkte skader.

Så snart Europa-Parlamentet og Rådet havde godkendt mobiliseringen og stillet de nødvendige budgetbevillinger til rådighed i EU-budgettet, vedtog Kommissionen gennemførelsesafgørelser om tilkendelse af bistand til de enkelte lande, hvorefter det fulde

beløb blev udbetalt. Hvis der var blevet tilkendt et forskud, blev kun den manglende del af det fulde bidrag udbetalt.

Af gennemførelsesafgørelsens bilag fremgik de myndigheder, der af modtagerstaterne var udpeget til gennemførelse af bidragene fra Solidaritetsfonden, den uafhængige myndighed med ansvar for revision og tilsyn samt en overordnet beskrivelse af midlernes tilsigtede anvendelse.

Godkendt bistand fra Solidaritetsfonden i 2017/2018

Modtagerland	**Katastrofe**	**Kategori**	**Forskud**	**Støttebeløb (**EUR)
Italien	Jordskælv i Appenninerne i 2016/2017	Større	Ja (2016)	1 196 797 579
Frankrig	Orkanerne Irma og Maria i Saint Martin og Guadeloupe	Regional	ja	48 906 025
Grækenland	Jordskælv på Lesbos i 2017	Regional	ja	1 359 119
Grækenland	Jordskælv på Kos i 2017	Regional	nej	2 535 796
Letland	Oversvømmelser i 2017	Større	nej*	17 730 519
Litauen	Oversvømmelser i 2017	Større	nej*	16 918 941
Polen	Storm i 2017	Regional	nej*	12 279 244
Portugal	Skovbrande i 2017	Større	ja	50 673 132
Spanien	Brande i Galicien i 2017	Naboland	nej	3 228 675
Bulgarien	Oversvømmelser i Burgas i 2017	Regional	nej	2 258 225
I ALT				**1 352 687 255**

* ikke anmodet

4. AFSLUTNING

Kommissionen afsluttede fem interventioner fra Solidaritetsfonden i 2017 og to i 2018. I henhold til artikel 8, stk. 2, i forordningen forelægger modtagerstaten senest 18 måneder efter datoen for udbetalingen af det finansielle bidrag en rapport om anvendelsen af det finansielle bidrag ("gennemførelsesrapport") vedlagt en begrundelse for udgifterne ("udgiftserklæring").

- ***AFSLUTNINGER I 2017***

Rumænien, oversvømmelserne i 2008: Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 11 785 377 EUR. Rumænien fremsendte gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen i april 2012. På grundlag af oplysningerne fra de rumænske myndigheder i deres gennemførelsesrapport udgjorde det samlede bidrag fra Solidaritetsfonden 13 537 590,96 EUR (herunder kapitalgevinster fra renter og valutadifferencer på 1 752 213,96 EUR), som blev brugt fuldt ud til aktiviteter under Solidaritetsfonden.

Rumænien, oversvømmelserne i 2010: Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 24 967 741 EUR. Gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen blev fremsendt i februar 2013. Det fremgik af Rumæniens rapport, at et beløb på 916 334,47 EUR var ubrugt ud over de ikkestøtteberettigede udgifter på 1 229 401,86 EUR. Kommissionen modtog den 27. juli 2017 det beløb, der skulle tilbagebetales.

Rumænien, tørken og brandene i 2012: Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 2 475 689 EUR. I marts 2015 anmodede de rumænske

myndigheder formelt om en forlængelse af gennemførelsesperioden. Denne forlængelse blev godkendt. Et år senere indsendte Rumænien gennemførelsesrapporten (den endelige rapport samt udgiftserklæringen). De rumænske myndigheder meddelte, at de samlede midler ikke kunne bruges fuldt ud som oprindeligt planlagt, og at et beløb på 2 247 413,72 EUR fortsat var ubrugt. Kommissionen modtog den 27. juli 2017 det beløb, der skulle tilbagebetales.

Slovenien, oversvømmelserne i 2012: Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 14 081 355 EUR. Gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen blev fremsendt i juli 2015 (efter en godkendt forlængelse på to måneder). På baggrund af de oplysninger, Slovenien gav, beløb de støtteberettigede udgifter sig til 15 416 839 EUR, hvilket oversteg bidraget fra Solidaritetsfonden på 14 081 355 EUR. Udgiftserklæringen blev godkendt, og sagen blev afsluttet.

Tyskland, oversvømmelserne i 2013: Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 360 453 575 EUR. Gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen blev fremsendt i marts 2016. Det fremgik af Tysklands rapport, at de støtteberettigede udgifter lå på 391 415 389,57 EUR, hvilket oversteg bidraget fra Solidaritetsfonden på 360 453 575 EUR. Sagen blev afsluttet, efter der var skabt klarhed omkring en række problematikker, hvad angår udgiftserklæringen.

- ***AFSLUTNINGER I 2018***

Frankrig, stormen Xynthia i 2010: Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 35 635 750 EUR. Gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen blev fremsendt i oktober 2012. På baggrund af Frankrigs fremsatte oplysninger, , beløb de støtteberettigede udgifter sig til 35 619 808,48 EUR, hvilket var mindre end bidraget fra Solidaritetsfonden. Kommissionen modtog den 15. november 2018 det beløb, der skulle tilbagebetales, hvorefter sagen blev afsluttet.

Polen, oversvømmelserne i 2010: Det finansielle bidrag fra Solidaritetsfonden udgjorde 105 567 155 EUR. Gennemførelsesrapporten og udgiftserklæringen blev fremsendt i januar 2013. På baggrund af Polens fremsatte oplysninger beløb de støtteberettigede udgifter sig til 110 599 250,11 EUR, hvilket oversteg bidraget fra Solidaritetsfonden. Differencen på 5 032 095,11 EUR mellem de påløbne udgifter og det modtagne beløb skyldtes valutakursgevinster. Et lille beløb på 253,31 EUR var ubrugt og skulle tilbagebetales. Sagen blev afsluttet, efter beløbet blev modtaget den 27. april 2018.

5. KONKLUSION

Igen i 2017 og 2018 blev det tydeligt, at antallet, arten og alvoren af naturkatastrofer ikke er til at forudsige. Mens omkring to tredjedele af alle ansøgninger til Solidaritetsfonden omhandler oversvømmelseskatastrofer, blev rapporteringsperioden kendetegnet ved kraftige storme, skovbrande og jordskælv.

Jordskælvskatastrofen i Appenninerne i det centrale Italien springer i øjnene ved klart at overgå samtlige tidligere skader og mobiliseret bistand i Solidaritetsfonden. De fleste år bliver fondens maksimale budgetbevilling ikke udnyttet fuldt ud. Men netop denne hændelse krævede et beløb svarende til over to fulde årlige bevillinger. Fleksibiliteten i den flerårige finansielle ramme betød, at dette kunne lade sig gøre, idet det er muligt at fremføre ubrugte beløb til det kommende år. Derudover giver forordningen mulighed for at fremrykke en del af det efterfølgende års bevilling,

hvilket blev udnyttet for første gang. Disse to faktorer viste sig at være helt afgørende for den vellykkede forvaltning af Solidaritetsfonden.

Interessant nok var det ikke alle medlemsstater, der anmodede om at få udbetalt et forskud. Kommissionen kender ikke bevæggrundene herfor i de enkelte sager, men har sikkert noget med de forventede moderate beløb at gøre. I mange tilfælde ligger Solidaritetsfondens bidrag under ti millioner euro, og forskuddet på de 10 % svarer således kun til nogle få hundrede tusinde euro. På den anden side afspejlede nogle af ansøgningerne – efter en indledende evaluering – ikke den nødvendige sandsynlighed for en godkendelse af de efterspurgte forskudsbetalinger.

Endelig er det, på trods af at tørker udtrykkeligt blev medtaget i forordningens anvendelsesområde efter revisionen i 2014, stadig svært at evaluere tørker. På den ene side synes det mindre klart end forventet at fastlægge en præcis dato for den første offentlige indsats til bekæmpelse af tørkens konsekvenser – hvilket ellers er væsentligt for at kunne bestemme ansøgningsfristen. På den anden side er det ofte først mange måneder efter ansøgningsfristen muligt fuldt ud at fastlægge de skader, tørken har ført med sig, navnlig på landbrugsområdet, hvilket gør det vanskeligt for ansøgerne at give de krævede oplysninger rettidigt.